

GARBINIMO KONCEPCIJA ISLAME

Garbinimo koncepcija islame yra klaidingai suprantama daugelio žmonių, tame tarpe ir tarp kai kurių musulmonų. Garbinimas paprastai suprantamas kaip ritualinių aktų, tokių kaip meldimasis, pasninkavimas, labdara ir t.t., atlikimas. Šis ribotas garbinimo supratimas yra tik viena iš garbinimo reikšmės islame dalių. Tikroji definicija apima beveik viską bet kokioje individo veikloje. Ji skamba panašiai kaip: „garbinimas yra visa apimantis terminas, nusakantis visus asmens išorinius ir vidinius pasakymus bei veiksmus, kuriuos Dievas myli.“ Kitais žodžiais tariant, garbinimas yra viskas, ką žmogus pasako ar padaro pamaloninti Allahui. Tai, žinoma, apima ritualus, įsitikinimus, socialinę veiklą ir asmeninį įnašą į žmogų supančių kitų žmonių gerovę.

Islamas žiūrį į individą kaip į visumą. Iš jo yra reikalaujama visiškai paklusti Allahui, kaip Koranas nurodė Pranašui Muhammedui (Ramybė Jam) daryti:

„Sakyk (o, Muhammedai): išties mano malda, mano auka, mano gyvybė ir mirtis priklauso Allahui; Jis neturi jokių partnerių ir man yra įsakyta būti tarp tų, kurie paklūsta (t.y. tarp musulmonų).“

(Šv.Koranas-6:162-163)

Natūrali šio paklusimo pasekmė yra tai, kad kiekvieno veikla turėtų atitikti Vieno nurodymus, Kuriam asmuo paklūsta. Islamas, būdamas gyvenimo būdu, reikalauja, kad jo šalininkai modeliuotų savo gyvenimus pagal jo mokymus kiekvienu aspektu-tiek religiniu, tiek ir kitokiu. Tai gali skambėti keistai kai kuriems žmonėms, kurie apie religiją galvoja kaip apie asmeninį ryšį tarp individo ir Dievo, neturintį jokios įtakos kitokiai žmogaus veiklai nei ritualai.

Iš esmės islamas daug negalvoja apie paprasčiausius ritualus, kada jie yra atliekami mechaniškai ir neturi jokios įtakos žmogaus vidiniam gyvenimui. Koranas kreipiasi į tikinčiuosius ir jų kaimynus tarp Knygos žmonių (žydus ir krikščionis), kurie ginčijosi su jais dėl Qibla (kryptis, kuria pasisukama meldžiantis) krypties pakeitimo, tokiomis eilutėmis:

„Teisingumas nėra tame, kad jūs atgręžiate savo veidus į Rytus ar Vakarus, bet teisingumas yra kai tiki Allahą ir Paskutiniają Dieną, ir Angelais, ir Knygą, ir Pranašais, ir pasidalini savo pinigais iš meilės Jam giminėms ir našlaičiams, vargstantiems, pakeleiviams, elgetoms ir vergams išpirkti, kai laikosi maldos ir moka išmaldą, ir kuris išpildo savo pažadus, kada juos pažada, ir yra kantrus skurde bei skausme ir nepalaužiamas karo metu, tai tie, kurie yra tikrai teisingi, ir tai tie, kurie yra dievobaimingi.“

(Šv.Koranas-2:177)

Toje eilutėje išvardinti darbai yra teisingųjų darbai, ir jie yra tik dalis garbinimo. Pranašas (Ramybė Jam) papasakojo mums, kad: „Tikėjimas (kuris yra garbinimo pagrindas) susideda iš šešiasdešimties ar panašiai šakų: iš kurių aukščiausias yra tikėjimas Vienatiniu Allahu (t.y. nėra jokių kitų dievų, tik Allahas), o žemiausias toje garbinimo skalėje yra kliūčių ir purvo pašalinimas nuo žmonių kelio.“

Geras darbas islame yra laikomas garbinimo tipu. Pranašas (Ramybė Jam) sakė:

„Niekas nėra valgęs geresnio maisto negu to, kurį užsidirbo per sunkų darbą savomis rankomis. Pranašas Dovydas (Ramybė Jam) užsidirbdavo savo pragyvenimui savo paties darbu. “Žinių siekimas yra vienas iš garbinimo tipų. Pranašas (Ramybė Jam) pasakojo savo kompanionams, kad „Žinių siekimas yra (religinė) kiekvieno musulmono pareiga.“ Kitame pasisakyme jis sako: „Asmeniui, kuris seka žinių įgijimo keliu, Allahas palengvins kelią į Rojų pas Jį.“ Socialinis mandagumas ir bendradarbiavimas yra garbinimo dalis, kada tai daroma Allaho labui, kaip Pranašas yra mums sakęs: „Savo draugų sutikimas su šypsena yra labdaros tipas ir vandens pripylimas į kaimyno kibirą yra labdara.“

Verta pastebėti, kad netgi paties asmens pareigų atlikimas yra laikomas garbinimo rūšimi. Pranašas (Ramybė Jam) papasakojo mums, kad bet kas, ką žmogus išleidžia savo šeimai yra labdaros tipas; jam bus atlyginta už tai, jei jis įgijo tai legaliais būdais. Švelnumas šeimos nariams yra garbinimo aktas, kaip ir kada vienas sutuoktinių įdeda maisto kąsnelį į kito burną, kaip Pranašas (Ramybė Jam) mus informavo.

Iš ankstesnio aptarimo yra aišku, kad garbinimo koncepcija islame yra visapusė, apimanti visą teigiamą individo veiklą. Tai, žinoma, sutinka su visa apimančia islamo, kaip gyvenimo būdo, natūra. Jis reguliuoja žmogaus gyvenimą visais aspektais: individualiu, socialiniu, ekonominiu, politiniu ir dvasiniu. Štai kodėl islamas pateikia vadovavimą su smulkiausiomis detalėmis. Labai padėtinama yra suvokti, kad visa žmogaus veikla yra Dievo laikoma kaip garbinimo aktas. Tai turėtų skatinti individą siekti Allaho patenkinimo savo veiksmais ir visada stengtis juos atlikti geriausiu įmanomu būdu, nepaisant to, ar jis yra matomas savo vyresniųjų, ar jis yra vienas. Visada yra pastovus prižiūrėtojas, kuris viską žino- Allahas.

Aptariant neritualinį garbinimą islame pirmiau nereiškia, kad ritualinio garbinimo svarba yra nepakankamai vertinama. Iš tiesų, ritualinis garbinimas,

jeigu atliekamas tinkama maniera, pakylėja žmogų morališkai bei dvasiškai ir įgalina jį tęsti jo veiklą visuomenėje pagal Dievo Vadovavimą. Tarp ritualinio garbinimo Salat (ritualinis meldimasis) užima svarbiausią vietą dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia, tai yra skiriamasis tikinčiojo ženklas. Antra, tai sulaiko individą nuo visokių rūšių bjaurasčių ir blogio vykdymo, suteikiant jam tiesioginio kontakto su juo Kūrėju galimybę penkis kartus dienoje, kada jis atnaujina savo įsipareigojimą Dievui ir siekia Jo vadovavimo vėl ir vėl: „Tave vienintelį mes garbiname ir į Tave vienintelį mes kreipiamės pagalbos. Vesk mus tiesiu keliu.“ Tikėjimas taip pat yra svarbiausia iš pagrindinių sąlygų tikinčiųjų pasisėkimui:

„Iš tiesų pasiseka tiems tikintiesiems, kurie nusizemina savo maldose.“

(Šv.Koranas, 23:1-2)

Tas pats faktas buvo pabrėžtas Pranašo (Ramybė Jam) kitokiu būdu. Jis sakė:

„Tie, kurie atlieka savo Salat su didžiuliu atidumu ir punktualumu, ras jame šviesą, savo tikėjimo įrodymą ir išsigelbėjimo Teismo Dieną priežastį.“

Po Salat (meldimosi), Zakat (apsivalymo mokestis) yra svarbus islamo ramstis. Korane Salat ir Zakat dažniausiai minima drauge. Kaip ir Salat, Zakat yra tikėjimo paskelbimas, kuris patvirtina, kad Dievas yra vienintelis visa ko visatoje savininkas, ir kad tai, ką žmogus turi, yra pasitikėjimas jų rankose elgtis taip, kaip Jis yra nurodęs:

„Tikėkite Allahu ir Jo pasiuntiniu ir leiskite iš to, ką Jis jums pasitikėdamas suteikė.“

(Šv.Koranas-57:7)

Šiuo atžvilgiu Zakat yra atsidavimo aktas, kuris, kaip ir meldimasis, suartina tikintįjį su jo Viešpačiu.

Neskaitant šito, Zakat yra turto persikirstymo būdas, kuris sumažina skirtumus tarp klasių ir grupių. Tai svarbus įnašas į socialinį stabilumą. Valydamas turtingųjų sielas nuo savanaudiškumo ir vargstančiųjų sielas nuo pavydo ir pasipiktinimo visuomene, jis sustabdo klasinės neapykantos kanalus ir leidžia skleisti brolybės ir solidarumo pradams. Toks stabilumas yra grindžiamas ne vien turtingųjų asmeniniais jausmais, bet remiasi į tvirtai nustatytą teisę, kuri, jei turtingieji ją neigia, gali būti pareikalauta jėga, jei tai yra reikalinga.

Saum (pasninkavimas nuo aušros iki saulėlydžio per Ramadano mėnesį) yra kitas islamo ramstis. Pagrindinė pasninkavimo funkcija yra apvalyti

musulmoną „iš vidaus“, kaip kiti Šariah (Islamiškas Dieviškasis Įstatymas) apvalo jį „iš išorės“. Tokiu tyrumu jis atsako į tai, ką mes galime suvokti iš Korano eilutės:

„O, jūs, kurie tikite, pasninkavimas yra jums įsakytas, kaip jis buvo įsakytas ir tiems, kurie buvo prieš jus; kad jūs galėtumėte įgyti pamaldumo.“

(Šv.Koranas-2:183)

Pagal autentišką tradiciją Pranašas (Ramybė Jam) pranešė, ką Allahas sako atžvilgiu tų, kurie pasninkauja: „Jis nutraukia valgymą, gėrimą ir seksualinių aistrų patenkinimą Mano labui.“ Taigi, jo atlygis bus pagal Dievo didžiulį dosnumą.

Pasninkavimas pažadina visos visuomenės sąmonę vienu metu, taip pridėdamas daugiau stiprybės kiekvienam individui. Be to, pasninkavimas suteikia nuvargintai žmogaus virškinimo sistemai privalomo poilsio visu pasninkavimo metu. Jis taip pat primena mums tuos, kurie yra netekę pagrindinių gyvenimo poreikių ištisiems metams ar visam gyvenimui. Tai leidžia mums suvokti kentėjimą islamo brolių, kuriems pasisekė mažiau, kas skatina simpatijos ir švelnumo jiems jausmus.

Galiausiai mes prieiname prie Hadž (piligriminė kelionė į Dievo Namus Mekkoje). Tai yra labai svarbus islamo ramstis. Jis skelbia vienovę ir išsklaido visus skirtumus. musulmonai iš visų pasaulio kampelių, dėvėdami vienodą apdarą, atsako į Hadž kvietimą vienu balsu: LABAIK ALLAHUMMA LABAIK (Čia aš esu Tavo paslaugoms, o Viešpatie!). Hadž yra griežtos savikontrolės ir disciplinos pratimas, kuriame atskleidžiami ne tik šventi dalykai, bet netgi augalų ir paukščių gyvybės yra padaromos neliečiamomis, nes viskas saugiai gyvena:

„Ir jis, kuris didžiai gerbia šventus Dievo ritualus, geriau bus jam su jo Viešpačiu...“

(Šv.Koranas-22:30)

„Ir jis, kuris didžiai gerbia Allaho simbolius, tai iš tiesų yra iš širdžių pamaldumo.“

(Šv.Koranas-22:32)

Piligriminė kelionė suteikia progą visiems musulmonams iš visokių grupių, klasių, organizacijų ir vyriausybių, iš viso musulmoniško pasaulio susitikti kasmet didžiuliame kongrese. Šio kongreso laikas ir vieta buvo nustatyta jų Vieno Dievo „Allaho“. Kvietimas dalyvauti yra atviras kiekvienam musulmonui. Niekas neturi valdžios uždrausti kitiems. Kiekvienam

dalyvaujančiam musulmonui yra užtikrinamas visiškas saugumas ir laisvė iki kol jis pats nepažeidžia saugumo.

Taigi, garbinimas islame, tiek ritualinis, tiek ir neritualinis, moko individą pamilti savo Kūrėją dar giliau ir taip įgyti nepalenkiamą valią ir dvasią sunaikinti visą blogį ir priespaudą iš žmonių visuomenės ir padaryti Dievo Žodį pasaulyje viešpataujančiu.